

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de psihologie

CURRICULUM

la unitatea de curs

Istoria psihologiei

(denumirea unității de curs)

Ciclul I - studii superioare de licență

Codul și denumirea domeniului general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Codul și denumirea specialității: 0313.1 Psihologie

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

Conf.univ., dr., Luminita SECRIERU

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

(semnătura)

BALȚI, 2017

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de psihologie

Procesul-verbal nr. 5 din 21.12.17

Șefa Catedrei de psihologie

(semnătura)

Conf.univ., dr., Silvia Briceag

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,

Procesul-verbal nr. 5 din 14.02.2018

Decanul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

_____ Conf.univ., dr., Lora Ciobanu

(semnătura)

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

1. Informații de identificare a cursului

Facultatea: de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Catedra de psihologie

Domeniul general de studii: 031 Științe sociale

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: Psihologie

Denumirea specialității / programului de master: Psihologie

Administrarea unității de curs Istoria psihologiei

(denumirea unității de curs)

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
F.04.O.027	4	120	30	30	-	60	ex	rom

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul II, semestrul IV

Statutul: disciplină obligatorie

2. Integrarea cursului în programul de studii

Curriculum-ul disciplinei „Istoria psihologiei” este predată studenților din Ciclul I, studii de licență, specialitatea Psihologie. Cursul are ca obiectiv principal formarea la studenții specialității de psihologie a unei imagini clare, dar totodată globale asupra coordonatelor de evoluție ale psihologiei, începând cu antichitatea și terminând cu perioada actuală, înțelegerea dramatismului genezei și dezvoltării conceptelor și teoriilor psihologice cât și reținerea marilor rupturi epistemologice ale științei psihologice mondiale.

3. Competențe prealabile

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe formate în cadrul disciplinelor: psihologie generală, introducere în psihologie

4. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

CP1. Operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei și utilizarea acestora în comunicarea profesională.

CP3. Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor posibile în psihologie.

CP6. Relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului psihologiei prin valorificarea informațiilor, vizând varii contexte socio-umane și de identitate națională.

5. Finalitățile cursului

La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil să:

- cunoaște contribuția principalelor personalități, școli, curente filosofice la constituirea psihologiei ca știință, și implicit, ca disciplină autonomă.
- înțelege drama prin care a trecut psihologia în dezvoltarea sa ca știință a sufletului, a conștiinței, a comportamentului, a perioadei de precriză și criză în dezvoltarea sa.
- realizeze analize comparative între diverse teorii și concepții filosofice și psihologice din perspectiva locului și rolului acestora în dezvoltarea domeniului psihologiei.

6. Conținuturi

N d/r	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore 30/30			
		Frecventa la zi			
		prelegeri		seminare	
1	Tema plan(puncte reper,aplicatii practice p/u seminare)	Aud 30	Li.dir 30	Aud 30	Li.dir 30
1	Obiectul și obiectivele istoriei psihologiei 1/ Legenda lui Psyche 2/Motive pentru a studia istoria psihologiei 3/Obiectul de studiu al Istoriei psihologiei 4/ Metode de cercetare utilizate de Istoria psihologiei <i>Aplicații seminar:</i> 1. De ce studiem Istoria psihologiei? (problematizare, discuția colectivă) 2. “Drama psihologiei” (problematizare, discuția colectivă) 3. Apelînd la bibliografia indicată, de elaborat un eseu cu tema „<i>Psihologia are un trecut îndelungat și o istorie scurtă</i>”.	2	2	2	2
2	Psihologia antică 1/Începuturile gândirii psihologice în Grecia Antică 1.1. Școala din Milet 1.2.Școala din Efes 1.3.Școala eleată 1.4.Pluraliștii 1.5.Atomiștii 1.6.Sofiștii 1.7.Școala pitagoreică 2/ Idei psihologice în sistemele filozofice ale lui Socrate, Platon și Aristotel. 2.1.Descoperirea omului. Socrate (470-399 î.Chr.) 2.2.Platon (427-347 î.Chr.). Teoria cunoașterii și destinul sufletului. 2.3.Aristotel (385-322 î.Chr.). Primul tratat de psihologie 3/ Idei psihologice în gândirea medicilor	4	4	4	4

	Antichităţii 3.1. Hipocrate (460-377 î.Chr.) 3.2 Galenus Aplicaţii seminar: 1.Indicaţi contribuţiile lui Socrate, Platon şi Aristotel la dezvoltarea gândirii psihologice; 2. De citit toate 3 cărţi ale „<i>De anima</i>” de Aristotel. În baza cărţii a II – a de extras toate frazele care dau explicaţie proceselor senzoriale. 3. Bolile mintale în Antichitate şi în prezent (discuţii); 4. Referat: „<i>Valoarea antichităţii în dezvoltarea gândirii psihologice</i>”				
3	Idei psihologice în Evul Mediu şi începutul Epocii Moderne 1. Plotinus (205-270) 2. Aurelius Augustinus (354-430) 3. Relatiile între Ratiune şi Credinţă 4. Toma d’Aquino (1224 – 1274) 5. Roger Bacon (1214 – 1294) Aplicaţii practice: Apelând la bibliografia indicată, de elaborat un referat cu tema „<i>Perspective asupra sufletului în Evul Mediu</i>”	2	2	2	2
4	Elemente de protopsihologie. Raţionalismul şi empirismul 1. Raţionalismul lui Rene Descartes (1596-1650) 2. Raţionalismul lui Baruch Spinoza (1632-1677) 3. Empirismul 3.1. Francis Bacon (1561-1626). Metoda experimentului 3.2. Thomas Hobbes (1588-1679) 3.3. John Locke (1632-1704) 4. Asociaţionismul – paradigmă a psihologiei moderne 4.1. David Hume (1711-1776) 4.2. James Mill (1773-1836) 4.3. John Stuart Mill (1806-1873) 4.4. Herbert Spencer (1820-1903) 4.5. Reflexologia. I.M. Secenov (1828-1905), I.P. Pavlov (1849-1936), B.F. Skinner (1904-1990)	2	2	4	4

	4.6. Hermann Ebbinghaus (1850-1909) - asociaționist experimentalist 4.7. Edward Lee Thorndike (1874-1949). Conexionismul. Aplicații seminar: 1. Apelînd la bibliografia indicată, elaborați referatele: a/ „<i>Psihologia empirică ca o nouă direcție în psihologie – interpretarea psihologiei ca știință despre experiența interioară, despre conștiință (J. Lock)</i>”. b/”<i>Teoria despre afecte ca forțe stimulatorii a comportării omului</i>” 2. Descrieți un experiment clasic din psihologie, indicînd de asemenea, numele experimentatorului, anul efectuării și importanța experimentului pentru evoluția cunoașterii psihologice.				
5	Nașterea psihologiei ca știință 1. Primele studii de psihofiziologie 2. Ernst Heinrich Weber (1795-1878) 3. Gustav Theodor Fechner (1801-1887) 4. Wilhelm Maximilian Wundt (1832-1920). Primul laborator de psihologie experimentală. Aplicații seminar: 1. Gîndirea psihologică a lui W. Wundt (discuții) 2. Apelînd la bibliografia indicată, elaborați un referat cu tema: „<i>Premisele științifico-naturale ale transformărilor psihologiei în știință independentă</i>”. 3. Realizați portretul unui psiholog din secolul al XIX-lea: schiță bibliografică, activitate științifică, contribuții la dezvoltarea domeniului, limite ale demersului științific.	2	2	2	2
6	Primele școli în psihologie: Structuralismul și funcționalismul 1. Structuralismul – Edward B. Tichener (1867-1927). 2. Funcționalismul și rolul său în psihologie: 2.1. William James (1842-1910) ca fondator al funcționalismului 2.2. John Dewey (1859-1952)	2	2	2	2

	Aplicații seminar: 1. Evaluați contribuția funcționalismului/structuralismului la dezvoltarea psihologiei; 2. Structuralismul și funcționalismul – puncte comune (discuții). 3. De studiat biografia lui W. James; de descris teoria emoțiilor și concepția despre stima de sine după James.				
7	Gestaltismul ca orientare psihologică 1. Fondatorii gestaltismului 1.1. Max Wertheimer (1880-1943) 1.2. Wolfgang Köhler (1887-1967) 1.3. Kurt Lewin (1890-1947) 2. Principiile gestaltismului. Paradigma gestaltistă. Problematice învățării. 3. Contribuțiile gestaltismului. Aplicații seminar: 1. Legile gestaltismului – aplicații în publicitate (exemple, problematizare). 2. Apelând la bibliografia indicată, elaborați un referat cu tema: „<i>Importantă gestaltismului în dezvoltarea psihologiei. Neajunsurile gestaltismului ca curent psihologic</i>”. 3. Identificați trei situații din experiența personală în care puteți explica percepțiile avute prin acțiunea unei legi intrinseci sau extrinseci a organizării câmpului perceptiv.	2	2	2	2
8	Behaviorismul și evoluția lui 1. Precursorii behaviorismului: școala rusă de reflexologie (Secenov I.M. (1829-1905), Pavlov I.P. (1849-1936)), Thorndike E.L. (1874-1949). 2. Intemeierea behaviorismului: John Broadus Watson (1878-1958) 3. Reprezentanți și orientări mai importante în behaviorism. 3.1. Burrhus Frederic Skinner (1904-1990) 3.2. Edward Chace Tolman (1866-1959) 3.3. John Dollard (1900-1989) și Neal Miller (1909-2002) 3.4. Albert Bandura (1925-) 3.5. Walter Mischel (1930-) 3.6. Julian Rotter (1916-) 4. Evaluarea critică a behaviorismului. Principalele contribuții la dezvoltarea	2	2	2	2

	psihologiei. Aplicații seminar: 1. Prezența contribuția școlii ruse de reflexologie și a lui Thorndike la apariția behaviorismului. 2. Prezența personalitatea și concepția lui Watson ca întemeietor al behaviorismului. 3. Cutia lui Skinner. Hărțile mintale. Micul Albert. (descrierea, problematizarea). 4. Folosind modelul skinnerian al comportamentului, descrieți trei experiențe personale de învățare.				
9.	Psihanaliza ca direcție psihologică și evoluția ei. 1. Fondatorul psihanalizei - Sigmund Freud (1856-1939), concepția sa asupra organizării psihicului. 2. Contribuțiile majore ale psihanalizei: inconștientul, structura personalității, mecanismele de apărare ale Eului, stadiile dezvoltării psihosexuale, terapie psihanalitică. 3. Psihologia analitică: Carl Gustav Jung (1875-1961). 4. Psihologia individuală: Alfred Adler (1870-1973) 5. Neopsihanaliza: Karen Horney (1885-1952); Erich Fromm (1900-1980). Aplicații seminar: 1. Prezența personalitatea întemeietorului psihanalizei; 2. Semnificația visului în psihanaliză (discuții). 3. Analizați comparativ două curente psihologice sau activitatea a doi psihologi.	4	4	2	2
10	Psihologia umanistă 1. Concepțiile de bază ale psihologiei umaniste. 2. Reprezentanți ai psihologiei umaniste 2.1. Carl Rogers (1902-1987) 2.2. Abraham Maslow (1908-1970) Aplicații seminar: 1. De studiat concepția lui Rogers despre dragostea necondiționată în educația copiilor 2. Psihologia pozitivă. Fericirea (discuții).	2	2	2	2

11	Psihologia cognitivă 1. Precursorii cognitivismului: W.Kohler, K. Duncker, E. Tolman; G. Miller, N. Chomsky, G. Kelly. 2. Epistemologia genetică și dezvoltarea cognitivă: J. Piaget. 3. Întemeierea psihologiei cognitive. <i>Aplicații seminar:</i> 1. Prezentăți contribuția lui J. Piaget la alegerea dezvoltării cognitive. 2. Apelând la bibliografia indicată elaborați un referat cu tema: „<i>Cauzele interioare și exterioare ale apariției psihologiei cognitive ca direcție principală în psihologia contemporană</i>”.	2	2	2	2
12	Dezvoltarea gândirii psihologice în România și Republica Moldova 1. Constituirea psihologiei ca știință experimentală și aplicată în România 1.1. Eduard Gruber (1861-1896) 1.2. Nicolae Vaschide (1874-1907) 1.3. Constantin Rădulescu-Motru (1868-1957) 1.4. Florian Ștefănescu-Goangă (1881-1958) 2. Primul institut de cercetări psihologice din România. 3. Date biografice a renumiților psihologi români. 4. Dezvoltarea psihologiei în R. Moldova, problematica cercetărilor, reprezentanții de bază și operele lor. <i>Aplicații seminar:</i> 1. Citiți <i>Coloana fără sfârșit</i> a psihologiei românești și alcătuiți triunghiul psihologilor fondatori ai principalelor școli de psihologie din România. 2. Referat: „<i>Tendențele dezvoltării cunoștințelor psihologice la etapa actuală</i>”	4	4	2	2
	Curs recapitulativ - Construirea posterelor recapitulative care constituie tabloul general al dezvoltării psihologiei din antichitate până în prezent (muncă în echipă).			2	2

7. Strategii didactice

Expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor; evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic.

8. Activități de studiu individual

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului			
Descifrarea și studiul notițelor de curs	8	Pregătire prezentări orale	4
Studiu după manual, suport de curs	8	Pregătire examinare finală	2
Studiul bibliografiei minimale indicate	8	Consultații	2
Documentare suplimentară în bibliotecă	8	Documentare pe teren	0
Activitate specifică de pregătire (ore)	8	Documentare pe INTERNET	2
Realizare teme, referate, eseuri, traduceri	8	Pregătire lucrari de control	2
Total 60 ore			

9. Evaluare: (forma, formula, exigente regulament, chestionar pentru proba evaluare finala, tematica tezelor de an)

Forma de evaluare-examen scris, formula : media evaluarii curente/0,6+ nota ex /0,4=nota finala

10. Bibliografia

1. Adler, A. (1995). *Sensul vieții*, Editura IRI, București.
2. Aristotel (1969). *De anima*. Editura Științifică, București.
3. Aristotel (1996). *Despre suflet*. Despre suflet, Editura științifică, Oradea.
4. Bejat, M. (1972). *Geneza psihologiei ca știință experimentală în România*, Editura didactică și pedagogică, București.
5. Cârneli, D. (2004). *Demascarea secolului: ce face din noi creierul?* Cluj-Napoca: Editura Eikon
6. Drugaș, M. (2009). *Istoria psihologiei. Note de curs*. Oradea: Editura Universității din Oradea.
7. Freud, S. (1910). The origin and development of Psychoanalysis. *American Journal of Psychology*, 21, 181-218.
8. Freud, S. (1992), *Introducere în psihanaliză. Prelegeri de psihanaliză. Psihopatologia vieții cotidiene*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
9. Freud, S. (1993). *Viața mea și psihanaliza*, Ed. Moldova, Iași.
10. Mânzat, I. (2003). *Istoria psihologiei universale (de la Socrate în zilele noastre), Curs-compendium*. București: Editura PSYCHE.
11. Mânzat, I. (2007). *Istoria psihologiei universale*. București: Editura Univers Enciclopedic.
12. Nicola, Gr. (2004). *Istoria psihologie (ed. a II-a)*. București: Editura Fundației România de Mâine.
13. Mook, D. (2009). *Experimente clasice în psihologie*. București: Editura Trei.
14. Pavelcu, V. (1972). *Drama psihologiei, eseuri asupra constituirii ca știință*. București: EDP

15. Petroman, P. (2003). *Devenirea diacronică a psihologiei: psihologie implicită*. Timișoara: Editura Eurobit.
16. Petroman, P. (2002). *Afirmarea psihologiei. Direcții și orientări în cadrul psihologiei explicite*. Timișoara: Editura Eurostampa.
17. Ralea, M., Botez, C. (1958), *Istoria psihologiei*, Editura Academiei, București, 1958.
18. Roșca, Al., Bejat, M. (1976), *Istoria științelor în România*. Psihologia, Editura Academiei, București.
19. Roudinesco, E., Plon, M. (2002). *Dicționar de psihanaliză*. București: Editura Trei.
20. Watson, J. (1913). Psychology as the behaviorist views it. *Psychological Review*, 20, 158-177.
21. Zlate, M. (2000). *Introducere în psihologie*. Iași: Editura Polirom.

Chestionar evaluare finală

1. Descrieți obiectul și obiectivele istoriei psihologiei
2. Caracterizați psihologia în Grecia Antică
3. Indicați contribuțiile lui Socrate, Platon la dezvoltarea gândirii psihologice;
4. Indicați contribuția lui Aristotel la dezvoltarea gândirii psihologice;
5. Descrieți ideile psihologice în gândirea medicilor Antichității
6. Specificați contribuția lui Rene Descartes la apariția psihologiei moderne
7. Specificați contribuția lui Baruch Spinoza la apariția psihologiei moderne
8. Analizați psihologia empirică ca o nouă direcție în psihologie
9. Descrieți esența psihologiei asociaționiste
10. Analizați cauzele separării psihologiei de filozofie și devenirii ei ca știință independentă
11. Argumentați faptul că Wundt este considerat „părintele” psihologiei experimentale moderne
12. Specificați în ce constă sistemul teoretic structuralist a lui Edward B. Tichener
13. Caracterizați funcționalismul și reprezentanții acestuia specificând rolul lor în psihologie
14. Descrieți importanța gestaltismului în dezvoltarea psihologiei și neajunsurile acestui curent psihologic.
15. Descrieți fondatorii gestaltismului și contribuțiile lor în psihologie: Max Wertheimer, Wolfgang Köhler, Kurt Lewin.
16. Prezentați contribuția școlii ruse de reflexologie și a lui Thorndike la apariția behaviorismului.
17. Specificați rolul lui J.B. Watson la întemeierea behaviorismului.
18. Prezentați critica behaviorismului și apariția neobehaviorismului
19. Prezentați reprezentanții neobehaviorismului și contribuțiile acestora.
20. Caracterizați personalitatea lui Freud și concepția sa asupra organizării psihicului
21. Specificați contribuțiile majore ale psihanalizei
22. Caracterizați psihologia analitică: C.G.Jung
23. Caracterizați psihologia individuală: A. Adler.
24. Caracterizați neopsihanaliza cu reprezentanții K.Horney, E.Fromm.
25. Descrieți concepțiile de bază ale psihologiei umaniste
26. Enumerați precursorii și întemeietorii psihologiei umaniste și prezentați concepțiile lor.
27. Prezentați psihologia cognitivă ca o nouă abordare a fenomenelor psihice și a psihologiei ca știință
28. Descrieți precursorii și întemeietorii cognitivismului și concepțiile lor.
29. Prezentați contribuția lui J. Piaget la înțelegerea dezvoltării cognitive.
30. Prezentați istoria gândirii psihologice în România.

31. Descrieți dezvoltarea psihologiei în R. Moldova, problematica cercetărilor, reprezentanții de bază și operele lor.
32. Caracterizați psihologia în stadiul actual de dezvoltare a societății umane.